

Србобран
издаван ДВАПУТ на недељу, сре-
дом и суботом.
Предлажу право све д. и гр.
поште, познати скупштини и у-
редничеству (грчка улица у ку-
ли број 1419.)
Рукописи не враћају се натраг.

СРБОВБРАН

Предлажна цена
на три месеца 2 фр. 50 к., на по-
годне 5 фр., на годину 10 фр.
а. предп. ОГЛАСИ: мањи од 20
врста за три и ут. стао 2 фр.
90 квч. лежи преко 20 до 40
врста, 5 фр. италијанске
вредности.

Год. VI.

У Новом Саду у четвртак 1. септембра 1866.

Број 99.

Нови Сад 30. августа.

Ръшаванъ унутрашњег аустријског уобште, а
напосе угарског питања показује нам тежке своје по-
рођајне болове и муке.

Народи са стрепљивим али и са страхом изче-
кују, незнајући, хоће ли новорођено чедо уставног
и равноправног народног живота здраво, или сакато
на свѣт доћи.

Ако е бечким и пеншанским листовима вѣр-
вати, у последњој доба аустријска престолнина би-
ла е постала *нишча*, на којој су само Мађари срећ-
ни били сѣме сеати својој лѣпшој будућности.
Хрвата, Срба, Словака, Румуна слабо или нимало
ни е се тамо виђало, као да у овој половини ца-
ревинне нема никаквих других народа до едних Ма-
ђара.

Ово е све немађарске народе яко заболѣло, и
томе своје болу дали су израз сви јавни листови
споменутих народа.

Но не само јавни органи наши, него ево и
една од главних наших србских вароши, *Бечкерек*,
показа у јучерашњој скупштини, да оваку едно-
страну радњу браће Мађара не одобрава, нити е
може усвоити. Обштина бечкеречка закључи у сѣд-
ници својој: *уставним путем оградити највишем
мѣсту посланика пројекту свега, што би се за
србски народ, а без њега радило.*

Посланик њн, г. *Сарашимировић*, био е та-
кође у тој скупштини, и од бирача е своих опу-
номоћен, да све посланике србске позове, и у том
смислу е њима заведнички изради петицију, која би
се предходно бирачима имала саобштити, а после
највишем мѣсту поднети.

Галички Русини и њихов манифест.

Дописник њен из *источне Галиције* описуе у
207. броју „*Цукунета*“ ставъ тамошњих Русина на
слѣдећи начин:

„Тешко ономе, кои немирног, само — и вла-
столюбивог човека за суеѣда има, кои се условима
друштвене слободе приклонити незна, него само
своју вољу за правац својој околнини поставља. Тако
е било од вайкада, а тако е и сада Русинима са
суеѣдства Пољана.

Кад им е владалачко племе изумрло, свлоне
се тада са своих пространих земаља моћни Русини
негдашњег краљства *Халич*, да се са Пољанима
у едну државу споје, с тим пак изричним условом,
да им се упражњенъ верозаконна њихових отаца
неузграђуе, ер Русини принадлежали су сви скупа
источно-православной, а Пољаци римо-католичкој
цркви.

Но наскоро почну Русине стесњавати. Слѣдбе-
ници источно-православне вере нику могли поли-
тична права, која е польско племство уживало, у-
пражнявати; шта више, касније су ову милотера-
нцију тако далеко терали, да кнеза од Острога, по-
томка русинских великих кнезова и притежателя го-
дишњег дохода од 2 милиона форинти, кои е као
войвода себи велике заслуге за круну польску сте-
као, из горњих узрова у польски сенат пустити
нехтедоше; тога ради многи су русински племићи,
да би до политични права дошли, приморани били
своју урођену веру оставити и у Пољаке прелити
се. Док е у другим земляма нечувено, да се са
променом вере или закона и народност променити
може, у Польској е то бивало пак и сад по мѣсто
Пољана бити може, ер они свакога за Пољака држе,
кои е латинског вероисповеданя, а само су они
Русини, кои су грчко-католичког вероисповеданя.

Пак и онда, кад се ориентално-православна
црква са римском под Русинима године 1595. сѣд-
динила, и сваке па и најмањ разлике нестало, ни
су Пољаци престали, Русине с превођенъ на ла-
тинско вероисповеданъ пољачити; и тако изгубиемо
већи део нашег племства, наше интеллигенце и на-
ших богатих народњака, а ови Русини, кои својој
народности и вери верни осташе, биле су највећем
политичном и религиозном угњѣтавану изметути.

Кад е Галиција под владу аустријске царске
куће дошла, почеше тамошњи Русини нешто сло-
бодније дисати, но немогоше се ипак угњѣтавану
своих польских суседа сасвим опростити. Тек год.

1848 донесе им као и другим народима Аустрије
слободу, но коју они, ослабљени дугим угњѣтаванъм,
подпуно и еднако е другим народима уживати не-
могоше. Па ипак гледали су, да се из тежког па-
дежа дигну, радније без туђе помоћи покрај ма-
леньих средства и покрај многостручни сметњи од
стране Пољака живо на томе, да се народ освести,
уведоше у сваком скоро селу редовне школе (у
самой Лавовској архидијези имаю их сада преко
1200) основаше штипендија за ученике, сазидаше
на скупљивих међу собом новаца великолѣпни на-
родни музеј у вредности преко 200000 фр., ос-
новаше Матицу за распрострањенъ користних русин-
ских народних књига, уведоше русинско успѣва-
јуће позориште и показаше у обште снажан млађан
народни живот.

Но ово морално диванъ Русина ние млогим По-
љанима по вољи, ер непрестана тежња едне поль-
ске странке иде на то, да польску државу и то у
нѣким старим границама поврати; сваки корак, кои
учини, на то е прорачунъ, пак тога ради и жели,
да Русини сви Пољаци постану. Но почем Русини
при свакој прилици отворено изјављуе, да они ни-
гда Пољаци бити неће, то ови гди год могу тра-
же, да њиховом препорођену сметњ на пут међу.
Најяснији тому доказ дао е поступак Пољака
на галичком сабору, на којм, октропирани изборним
редом подпомогнути, умѣтну већину себи задобише,
премда Русина у земљи више има.

Како се жестоко Русини за животно питањ
на сабору бореше, но узалуд! Ни едно од њихо-
вих правичних захтеваня неodobри польска већина.
Стотинама хиљада дозначи се из земалског фонда
на польске заводе, а на русинске, као за ускр-
нуто позориште нехтедоше ни пребјене крајцаре
odobрити.

Сад су Пољаци још немоћни пак учинише Ру-
синима толико неправде; шта би смо тек имали
оčekивати, кад би Пољаци до веће снаге дошли?
Тек што е „*Час*“ известни и неопозивну вѣст до-
нео, даће гр. Голуховски наместник Галиције поста-
ти али „*Газета народовна*“, најпристрастнија свию
польских часописа, тако е далеко своју мржњу те-
рала, да е у едном чланку: „задатци преустрой-
ства Галиције“ Русине, а поглавито и напосе обе
конистерне лавовску и пржемишлеку, кое су јој
као заступнице русинског народа особити три у оку
биле, са најгаднијим присевима грдила.

Тако се усуди едан дописник „*Слова*“ у при-
посланом чланку тврдити, да су Русини и Руси
едан и исти народ, али ипак е рекао, да е вер-
ност галичких Русина према Аустрији непоколебима.
Прво е Пољаке с почетка занело, али касније даде
им повода још већој ларми.

Пољаци сада трубе, да су Русини „образину“
скинули, и називаю горњий чланак управо манифе-
стом русинског народа. Чланак пак тај гласи:

Есмо ли ми надгод пред светом признали, шта
смо управо, каква нам е прошлост, каква ли хисто-
рична права имамо? Не. Ми смо е тако званом по-
литичком *опортунистета* време проводили, а данас
морамо горки плод ове да кусамо.

Питање нас год. 1848. Ко смо? Ми одговорил-
смо: да смо *законани Русини*. (Боже мой, да су то
наши праоци дознали, да се ми оним именом зо-
вемо, којим нас наши најжешћи непријатељи за вре-
не нашег говеня зваше, то би се у гробу превр-
нути морали.) Пак какве су послѣдце тога? Бечки
жиди-хумориста Сафир правдо е е нама шалу ци-
шући: „Од изналажена Русина две године.“ Немојмо
се чудити, што су тада и сами Пољаци е овим и-
меном свакојке шале проводили и нама се Русини-
ма (Rutenen, Rutenczykam) подсмејвали. Нисте ли
зар ви *Руси*? питање нас Штадион. Не, Боже са-
чувай, свагда смо му одговарали; ми смо *Русини*.
Граница е наше народности Збруц (источна грани-
ца Галиције.) Ми немамо е Русина, с тима проклет-
ним шематичима никаква посла.

И кад нас упиташе: каква су нам слова? од-
говорисмо: наша су слова ћирилска, она светих
привених књига; и ми опет одрекосмо се *гробан-*
ских (взаничких руских слова), почем су србско-
руска грађанска, кое као туђе одбацисмо. Ние
дакле никакво чудо, кад нам се недовољава, да
руске изразе и *руска* слова употребљаемо, и кад

нам се допушта, да се оним езиком служимо, којим
се по крчимама и на вашарима прост народ у они
12 окружия источне Галиције служи. Зашто ниемо
год. 1848. отворено признали да смо прави *Руси*,
да нам ние граница Збруц, него да ова далеко иза
Дибра лежи?

Ми би смо тјме свет застрашили; неби нам се
веровало, да се неби хиљадугодишњом повестницом,
вером, езиком и литературом е великим *руским на-*
родом скопчани — надгод од Аустрије одделили;
тада неби нам се уставне слободе поделиле; нас
би као слабе угушали и ми неби смели ни руским
воздухом дисати.

Ови основи могу нас пред повестницом оправ-
дати и наша униваня извинити; и оно би свагда
смешно звечало, како е онај руски политичар, ко-
ме е неко пребацио, зашто Штадион ние истину ис-
поведио да они ниеу Русини него *Руси*, наивно од-
говорно: Да! Шта би на то польски (римо-като-
лички) Арцибискуп рекао? Нама се чини, да цар
аустријски, поделивши свима народима уставну сло-
боду, против тога ништа имао неби; он неби ни-
какве извинке са галичким Русинима чинио, само
кад би се отворено за такове изјаснили; и заиста
ништа е био онај страх, да *народна* слога немора
свагда необходимо и *полишичку* слогу за собом по-
вући.

Кад су године 1859. Талијани своје еднотеме-
нике у Швајцарској позвали, да се талијанској др-
жави придруже, одговорисше ови, да се они у Швај-
царској за срећне држе и да сповиѣ нежеље. И код
нас Руса, премда се ми у Аустрији и у едностену
спрам наших польских еднотемеиника баш за осо-
бито срећне недржимо, ние се још никад та мисао
появила, да се од уставне Аустрије одделимо.

Неоснован е дакле био тада страх владе, као
год што е и наша политика неполитична била, кои
е из обзира на Арцибискупа год. 1848 произишла.
Сад смо познали, да е наш *русинизам* најгорѣ
плод донео, да без речника Шмидова (руски реч-
ник) наш език и литература ненапредуе, почем е ру-
ски речник тако исто добар — и у Петрограду као
и у Лавову; да у њму благо нашег езика лежи,
почем е *наш език руски*. Читаймо дѣло: „Питањ о
руским словима и езику“, пак ћемо се уверити, да
нас Голуховски ние денунцирао, представивши нас
као *Русе*; напротив он е најчистију истину рекао;
наша литература тежи за сѣднинѣм е руском, на-
ша вера за сѣднинѣм са шизмом (православием)
управо за очистиѣнѣм од латинизма. Ми му даемо
подпуно право, и неокривљемо њега, него нашу
собствену недослѣдност. Ер ко се год. 1848. за
Русина, кои са Русином ништа обштег нема, при-
знао, ко се грађански писмена одреко и своју ли-
тературу на 12 окружия у Галицији ограничио, томе
по закону и уставном праву ние се дозвољавало,
да преко ових граница пређе, тај се могло само у
оном шестару окретати, кога е сам себи означно.
И шта е гр. Голуховски скривно, што му се лена
прилика дала, да *Русе* е њиховим собственим ору-
ђем у корист Пољака туче?

Пак уз пркос томе жалостном изнужству *галички*
Руси нити су године 1860, нити после октобарске
дипломе, којом се свима народима Аустрије дозво-
љавало, да се на хисторичним традицима развию,
до увиђени дошли. Ми остадосмо и тада *Русини*
у срдисмо се на ове, кои нас тужисше, кои на нас
потвараше, да се за сповиѣм са Русином на пољу
литерарном трудимо, ма да ниведног ваљног лите-
рата код нас нема, кои би на сјину будућност
особито *галичко-руске* литературе веровао, а још
мањ на будућност уније — са польским вероиспо-
веданъм.

Пак зашто неимаде на лавовском сабору ни
едан од нас свѣлости, да отворено реке: ми ниемо
Русини, ми смо *Руси*, зашто ни едан непризнаде,
да смо ми исто тако у *Галицији* и *Угарској Руси*,
као и наши земляци у *Кијеву*, *Москви*, *Тоболску*
итд. премда покрај свег тога овде у Галицији верни
и одани остаемо нашем любљеном монарху и њ-
говој династији. На Лавовском сабору била е нај-
згоднија прилика, отворено признати, да е *наша*
хисторична традиција стара, *чиста несѣдбинна*
вѣра.

И после тако отвореног слободног изјасненя—

ко би се усудити смео, нас опадати, и због руснама или низше обтуживати? Ко би се усудио рећи, да наше тежице нису чисте? По док смо год Русии, и док се год у погледу наше литературе и знања на селачке колебице оних 12 галичких окружања огранчили, и о звездици с Русима ништа знали небудемо, донде тешко нама! Пољска дворска канцеларија хрђаво ће нас унишати. Ма се ми колико му драго против таквих обтуживања упињали, ма се пред свима и пред сваким извињавали, ипак нам нико веровати неће, ер е и тешко веровати, што тако невероватно, немогуће звечи; али нико нас неће ни спасти, *нико нам неће у помоћ пришећи*. Пишимо од наше стране адресе и Папа, пак и тамо нико нам веровати неће. Не живе ли у Аустрији толико други несбдићни, кои су ипак верни поданици? Единоут морамо преко рубикона прећи и свима отворено казати, да се ми кинезким зидом од наше браће оградити неможемо, и да одступити неможемо од евокозне, литерарне, црквене и народне заједнице са другим руским светом. Ми писмо Русии од год. 1848, ми смо прави *Руси*, али као год што смо увек били, тако ћемо и у будуће бити верни поданици Н. Величества и узвишене хабсбуршке династије.

Кад се тако изјаснили будемо, нећемо се морати пољске дворске канцеларије плашити, и ова дворска канцеларија неће нам моћи пребацити, да наш език нисе за више школе способан, да е невоображен за службовање итд. ер наш *руски* език и литература давно су пољску претекли, кое и сами Пољаци било на сабору, било ма гдѣ на другом месту одрећи у стању нису. *Едан у име млогих*.

Неке немачке новине, којима овдешњи околности познате нису, примиле та потварана за готов новац, и пропратиле их у том смислу, као да е о верности Русии још питање. И сама влада види се неаклонљива бити ер е овима потвараньма поверовала и неке Русиима неповољне саборске закључке потврдила.

Кад би поменуто тврдило о еднакости русинске и руске народности сасвим и основано било, то ипак неби још повода дало о верности Русии сумњати се. Нису ли зар прави Французи и Талијани у Швајцарској, пак да тога ради морају Француској и Италији нагњати?

Али овде е неко друго одношење: русински е език међу славенским езикима са великоруским у најближем сродству, али се од овога више у живој речи разликује, неке у писму.

Због те еднакости великоруског езика са русинским у писму многи су међу нама тог увиђени, да се велико-руски език због великог богатства у литератури са забацивањем русинског као обштин писмени език примати мора; но опет многи су међу нама сасвим противног увиђени управо зато, што 12 милиона Русии (Малоруса) у Русии, кои и неки особити правопис (украински) уведоше, само да би свој матерњи език од великоруског и у самом писму више разликовати могли. — Ово е све Пољацима врло добро познато, па ипак нас Русине свагда због „Московитизма“ окривљују, али то ће онима мало страна видети се, кои знају, да е една пољска странка себи за задатак узела, све Славене — били они Чеси, Словаци, Срби, Хрвати, или Словени — кои неће њихову политику да подупиру са „Московитизмом“ окривљују.

Ми живо желимо, да нас Русине други Славени и Немци бољ познаду и да о нама суде.“

Глас о Босни из војничке Крајно.

Наставак из „Нар. Нов.“

Пре две или три године, незнам право, еле е било за владана садашњег везира, да како, послан од дотичног каймакама тузланског, зађе по сели едан Турчин, те покуни ђумрук од дувана давши свакоме на миру, како е платио и како више недугуе за ону годину. Тако е измишљени ђумрукија барем говорио ран. Затим после у обично време зашиту ђумрук; бедна сиротиня каже: „Ми смо дали.“ — „Како сте дали и кад?“ — „Знаете, кад сте слави по сели тога и тога да сабере ђумрук, и ево ми имамо од њѣга писмене цедуљ, да смо издали ђумрук.“ — „Јон, ми зато незнамо;“ одговоре на суду чланови нештога; „дајте те цедуљ, да видимо, есте ли платили ђумрук.“ — Узму од едног и двојце, али нема у њи никакве намире, нити спомена од дуванског ђумрука, већ толмаче Турци ове речи: „Ј учини мой посао, и изпуни ноложеу дужност Н. Н.“ Опет суд: „Ми незнамо ко е то писо, шта ли вам е узито, какву ли е тај човек дужност вршио, већ дајте ђумрук, зашто се овде неписе ништа од ђумрука.“ — Шта ће оглобљена раја него опет плаћај ђумрук! Ово ли нисе глоба, бранителю Османов? Ово ли е измишљено? Овако пренијаво

знаю по налогу своег господара само подчињени частници Османови глобити рају, па ипак налазе бранителю; али се нисе чудити, ер су још грчки стари мудриши рекли: „да ништа нема неспретна, што неби воп мудриши зарадио.“ Паћи ће се дакле ко год, кои ће и опет правдати и бранити Османашу, да настои уређити пропаљу већ рају. А нећу напомињати, како прошле есени, баш око Сараева негди Кацић будук-баша огласи рају, узевши од ког деа, од ког више дуката, изпробиа моде и оде се позалати господару Осману, да е изпунио задаћу, а раја изпробиа не сме се ни тужити; да е само бол телу излечити, за дукатима се неби морили, ер е здрављ најпрече. Еда ли е ово измишљено, бранителю Османов? Ако изволите, могу вам обећати, гдѣ се то догодило, све потанко навести, и колико е од ковага поименце узето, али мислим, да ви и бољ знате, ер можда и вама кои дукат од глобе у део занале, одкуда да како без интереса особног неби сте се ви толико измињали оправдати Осман-пашу, ког сва Босна зна!

Кад се парбе двојца и дођу на медине (суднице) да види мудир или кадија, зашто су му разлоги и сведочба уместна, шта чини? „Е, ајдете сад, па дођите други дан (овде већ означе дан).“ А што ово? Нисе негде од парбеника ништа суду мита подкучно, и с овом изреком одгађања пресуде нешто ће се излећи, еда или друга странка донет ће мито, а више шута и обаде, ер кои е крив, нада се митом учинати прав и добити парницу, а кои е прав нада се ствар посвешити, и тако судија прими од обаде странке мита, па онда да незнадне из вољ неедной, вел: „Ј то решити немогу, идите к вишем суду“, на пример од мудира каймакама, од каймакама к везиру, од Понца до Пилата, од Пилата до Ирода. — А негда се догоди, да се баш пресуди ономе, кои право нема, ако е доно мита добра, онај пак, кои зна, да има право, прозове се на виши суд, и буде окривљен, ер му овај рекне: „Тамо има судија, и он има законик, по ком е суди, нисе он свинар, нити козар, сиктир влаше (ово е код Турака певка)“, те жалостник мора, разбит длане, вратити се кући, нити добио правде нити утешени, него изгубио толико дана ходајући оно турског неправедног суда, а кадијад добио и затвор; ер е овај виши суд од нижегга примио половину мита, а то е њиов договор и међусобно споразумиљен. У случају, гдѣ се неможе познати, кои од двојце парбеника има правне, тужителна странка моли да обтужена учини присегу, и онда ће е се проћи, али и овде кадије и мудир знају добро плачкати; ако им обтужена странка мита даде, неће е никако припустити на присегу, већ још се пресуди, ма тужител донесе стотину сведока, некористи ништа, нит се преничаје одлука Медијанаца и Первијанаца, макар да рукама ваташ криву осуду. Е ли овако, бранителю господара босанског?

Народ онај међу Црном Гором и Босном, наиме у пашалаку сеничком, а нахиј русиничкој, из села Велика, према раја верна и послушна, нешто се посвади с дотичним мудиром, тужи га код наше стничког, и ер е крив био, дигне га с части паша, ако се неварам, пшеном Махмут-паша. После две године донесе га белай опет на онај мудирдук. Сад да се освети недужноме народу, поче жителъ прогонити и глобити, најпосле и то им рече: „Кои у толико и толико времена недонесе 1000 гроша, т. е. 100 фор., нека иде, куд зна из ове нахије, овде остати неможе.“ — Јади народ! Кои су могли дати ту неправедну глобу од 1000 гр., дали су и тако остали на свој земљишту, а кои немогоше смоћи, оне мудир протера из села и нахије, кои има преко 30 породица, и ено их сада око Фойнаце, Високог и коекуд разтркани; голи, боси, гладни, жедни, без стоне и блага свог, оставити морадеше своју постојбину и притуцај се од немила до недрага, просећи од врата до врата кору леба. Моле једини да им се допусти отићи к везиру, али им недају мудирони места, гдѣ се ова сиротиня наоди; а зашто? ербо зна за то везир, да е раја недужна и невина протерана, па би за такав чин тирански мора казнити оног, ко и е протерао, те и зато неприпушта к себи, већ се весели, што такви судија има, кои ће угњавати и онако страдају рају. Ово зна и бранителю Османов, да е овако, ер су можда и њѣга бедни протераници молили, да се за њи заузме код своег ђајка везира, па да их или врате у своју отачбину, или да им кажу, за кои их узрок протераше, и ко им е тужител, по чим ли налогу то бише; али им се ништа на то неодговара, ер нит има тужител, нит е народ крив; већ се народ бедни тако на правди Божној без најманѣ кривѣ пати. Ели ово прича, бранителю Османов? Или е истина? Ако лаже коза, нељужо рози, вели народ: ако я причам и лажљиво пишем, погледај на ону рају протерану, па ћеш се осведочити. Ваљда они обестни нису, па оставили свој

добра, и пате се глади, те што од јада, што од голотињ и други несташаца, већ их неколико умре. Аха! стани дер мало, стани дописниче! Шта то велиш? Зар да се бранителю Османов о овоме осведочи! Да, ајде даљ, ајде! Оа се нигда неће о томе осведочити, ер се можда по сараевски улица зашло вози е везиром у каруца, па му застор од каруца смета, видити ту сиротиню; а можда чешће с њим на бал европейски конзула иде, и у лов, па га нисе брига, што народ трпи, нека су само њѣму забаве лепе, ма да сав свет пропадне, нек њи и њѣгов ђајко остаде. Што велиш на ово, бранителю кривца — Осман!

Д О П И С И.

9. Беч 29. авг.

Дописнике млогих листова још единако министарска криза узнемируе. Тако е едан од ове господе пре негди „Преси“ јавио, да е министар без портфеља гр. *Естергази* оставку дао, која е прихљена и да е већ на своја добра одпутовао. Ми смо у стању, на основу поузданих информација први део горњѣ вѣсти сасвим опровергнути. Гр. *Естергази* као ни дворски канцелар *Майлаш* неће дотле са своје посте одступити, докле год и најманѣг изгледа за остваранѣ постављеног од њих програма у погледу решенија угарског питања буде. — Други део горњѣг извѣстия, т. е. путовањ гр. *Естергази* на своја добра стои, но ово е само тога ради учинљиво, што е он ради свога опорављанија кратки одиуст ишао и добио.

У обште некако несмотрено изгледа, сваки одиуст кога министра одма као одступанѣ означити. Тако нас на пр. е неке стране о гр. *Ларишу* уверавају, да е он такођер са допустом на своја добра одпутовао; е друге пак стране изјавиле нам, да више господе министра само очекују, да виде, како ће се ствари развити, па да оставку на своја звањия даду.

Што се тиче стана унутрашњѣг државног питања а посебно угарског, то нас са добро извештене стране уверавају, да се преговори истина непрекидно воде, али да нису ни тако далеко успели, да би влада званичним органима о њима говорити повода наћи могла. У осталом уверавају нас, да се сваки дан решено издати можемо.

Госп. државни министар гр. *Белкредо* у ово последњѣ доба јак се са унутрашњим државноправним питањем забавља. Данас у 11 сати пре подне био е пред Н. Вел. цара позван, гдѣ е 1 и по сат дугу аудиенцију имао.

Угарска.

„Часу“ пишу из Беча, да *договори са Угарском* све тежи постају, ер у Пешти држе се неколебиво слова старих права, пак неће ни за јоту од ових да одступе. Они зактевају сазиванѣ угарског сабора, кои би се коначно израиити имао, како одношење између Аустрије и Угарске да наступи. У след тога морало би се рѣшење у Пешту пренети, на кое пак Белкредо никако неће да пристане, и здраво се сумња, хоће ли он договор, кои му емства за остваранѣ њѣговог програма за уединиљ недају, и даљ водити. Од тог би дакле зависила министарска криза. Центристе подупиру у овај нар очитовани дуализам.

Аустрија.

Са највишим одобрењем Н. Вел. цара издало е ратно министарство у смогрено *редуцирану войске* слѣдећу, од 21. о. м. датирану наредбу: 1. Од сваког военог глѣа, кора или завода целокупне войске имаю се без обзира на одношае стави они момци одма одиустити, кои су као резервисте у активну службу узети. Они момци повраћаю се са излазком из ерариалног старана у резерву и имаю им се међутим одиустне листе издати, у којима су као резервисте називачени. 2. Да би они момци што пре из ерариалног старана изступили, имаю генералкоманде такове транспорте најкрајним путем са употребљеним жељезница и пароброда упутиати. 3. Неће се одиустити а) они резервисте, кои су из ломбардо-млетачке краљевине, кои до даљ наредбе код своих трупа остаю. Од ових воених оделенија, кои су међутим сасним распуштена, имаю се момци по упуштству земалске генералкоманде у ону войску или заводу уврстити, кои још постоје; б) они резервисте, кои на допунителне срезове регемента бр. 1. 3. 8. 18. 21. 28. 36. 42. 54. 73. 74. и 75. спадаю или кои ове за своја пребивалишта изберу; в) резервисте из градова у Чешкој имаю се ово по мери службе, ово пак по мери повраћеније окупацне својим кућама одиустити и при овом има се по горњим тачкама 1 и 2 поступати.

— „Вин. Цтв.“ сасбштава н. в. ручно писмо од

25. о. м. с. коим се досадашњи ратни министар Ф.М.Л. витез Франк на молбу са овог званија уклани. Оно гласи: „Лубезни витеже Франку! Укланимоћи нас на нашу молбу са званија Мора ратног министра, и постављемоћи нас на здравствених обзира у стално мирно стањ, могу само са сажаленјем гледати, да ову пошту остављате, на којој сте са верним, неуморним службенијем као и искусним саветом у тешким временима покрај Мене стајали.

У знак признавања ваших Мени указаних и важних услуга поделљом вам карактер почастног Фелдцајгмайстера. Шенбрун 25. Аугуста 1866. Франц Јосиф, ср.

— Портфель ратног министра примиће, као што бече новине јављено, Ф.М.Л. Јон.

— Сви се изгледи зато, да ће се досадашња система у войсци из темели променити. Пре свега преустројбе се највише войничке власти, затим система подунења и вечбани войника. Централна писарница, како јављено, до скоро ће се укинути и неки држе, да ће се врховна управа над войском каквом генералисиму поверити, кои ће имати она иста пуномоћна, какова е год. 1809. над-војвода Карл имао. Кома ће ова чест у део пасти, то се лако погодити дае. — Што се ратног министра тиче, то ће његов дљокруг врло сужен бити, и само ће оне послове обављати, кои се администрације тичу. Реформе, кои се саме войске тичу, скорим ће се обширно јавности предати. Говори се, да су се и чланови комисије за преустројбу одеудно за систему *общие обране* паразили.

Далј се дознае, да ће се за кратко време сва войска у 20 мобилни дивизија поделити, а свака онет у две бригаде. Оне ће остати тактично сједињене, те ће тим манј менити места, гди су као посада стављене. Говори се, да е начело усвојено, да ће рекрути увек у свом окружнју остати, кои е и од вишег места потврђено. Са првим Септ. престав кригсцунлаг, а са првим Окт. долази сва войска у мирно стањ.

— Ма да званичне „Ест. Цтг.“ потврђује: да гр. Мориц Естерхази из министарства изступити неће, ипак се „Преса“ труди, да то са одлазком његовим на одпуст докаже, додавамоћи: Гр. Естерхази неби сада, кад се угарско питањ рещавати почело, на допуст отишао, кад би и далј у министарству остати мислио.

— „Е. Ц.“ пишу: Договарана о рещенју аустр. уставног питања досад су само објективно пођена. Питањо личностима ние било још предметом договарана. — „Н. Фрлб.“ пак јавља, да ће се скорим нотабилитети „немачке странке“ скупити, да се о продужено уставног питања саветује. Као што се че о, они намеравају систему персоналне уније у погледу Угарске признати.

— Ф.М.Л. Рамонт наименован е за командујућег генерала у Чешкој, а надвојвода Ершт у Штаверској, Корушкој, Крањској, Истрији, Горици, Тиролској и Форалбергу.

Грчка.

Из Беча пишу „П. А.“ од 24. о. м. да су кабинети париски, лондонски и петроградски *Порти* на њво разлагањ о узроцима и карактеру побуне међу християнским становницима Турске одговорили, да ће они, заштитници Грчке, свом снагом настојати, да се влада Грчке строго изјављеног неутралитета у побуну Кандиота придржава. Међутим умолите су ове силе Султана, да у интересу мира сва могућа употреби, те да Кандиоте измири.

Међутим е грчка влада нешто учинила, што европској дипломатији неке неприлике причинява. Грчки е министар спољних послова, како кажу, оправно енглеском спољашњем званију едну ноту, да би позорност заштитних сила на опасност обратио, кои новој династији и јавном поредку прете, ако би влада краља Георгиоса пријорана била, да у сред бунте побуне у грчким провинцијима неутрална остане. Грчки министар дакле предлаже: нека заштитне силе цео грчки народ, кои под скиптром турским живи, у сборова скупи, и нека му дозволе, да се *общим гласањем о својој судби изрази*.

— У Трсту излазећи грчки лист „Имера“ саопштава едан оригинални допис из Кандиоте, у ком се јавља, да су се побунџници у брдама улогорили, и да Турци несмелше, ливно од њих повучене прећи. Побунџници употребише ову околност, те се болј утврдише. Порта им е многе полакшице обећала, између осталих укланјати гувернера, одпуст у порезу за више година — е тим пак условом, да оружје положи. Далј е турска влада покушала, да неке поглавце са златом подкупи — но све узалуду — лозинга е Кандиота: „Споновј с Грчком или смрт.“ Здраво се сумња да би Кандиоти мак на конач терали, да е друге кои стране подкувани нису. — О источној дакле кризи, вели дописник горњег листа, нетреба сумњати, само е још питањ, како ће се велесиле груцирати. Већ више е пута јављено, да се нови неки фактор у источном питању појавио — и то сјверна Америка. Сјвероамериканска корњета „Тикондероца“ већ се од неког времена са својим заповедником, коме е и нека политична мисија поверена, у грчки Архивелаг отиснуо.

Русија.

— Званична известия о *устанку у Сибири* наводе слвдеће: Од 710 политичних преступника, кои су се при

грађенју байкалског друма налазили, 494 већ су у Иркутек доведени, 51 убијени су, рањени или са оружјем у рукама ухваћени; 24 болестних или рањених налазе се у Посолеку, Мурику и Култуку, а 5 су од самих побунџника убијени. Фали дакле још 136 људи, кои се у планина байкалски налазе, и почем им е сваки излазак пресечен, тоће се за кратко време морати предати или од глади помрети. Покрет Поляка на друму байкалском ние одзива нашао код политичних преступника за другим местима.

Немачка.

Саксонска се, као што „П. А.“ из Беча пишу, изјаснила, да е право посаде у граду *Кенигштайна Прусској* уступила. Ово уступањ показуе, да се од стране Саксонске велике жртве привети мисле, и да договори, ако Пруска небуе немогуће зактевати, безуспешни остати неће. У Паризу, вели далј, негубе *Саксонску* из очию. Цар *Наполеон* дао е краљу Вилхелму казати, да му е за одржанј саксонског територијалног обстанка врло захвалан; и да ће га краљ врло обвезати, кад би још што-год уступити хтео, како би достојство краља Јоана што више сачувано било, него што е по досадашњој тежњи Пруске случај био.

„Дебати“ пак пишу о саксонском питању: „Увераванј едног паризког листа, „Франсе“, да су се договори између Саксонске и Пруске у корист оне прве преокренули, и да ће се скорим довршити, показуе се на жалост неосновано. Много е пре противно истина. Међутим ние надежда неоснована, да ће дописивана измержу суверена Саксонске и Пруске, која е краљ Јоан започео, остати без уплива на круто понавњанј, кои е берлински кабинет до овог часа сврам Саксонске показивао.

Међу саксонским официјима проносисе глас, да ће се краљ Јоан 9. о. м. у *Дражбане* повратити.

Италија.

О *расположенју Талинисте* сврам *Аустрије* читамо у едном писму „В. Адп.“ из *Флоренца* слвдеће: „Све жельно очекуе, да се договори о миру доврше и да се пријатељска одношени између ове две државе понове, Преса е такођер блажним тоном сврам *Аустрије* ударила; оба демократична органа „Соле“ и „Дирито“ нису занета у том правцу ни за познати. „Ми смо, вели „Ил Соле“ у свом едном уводном чланку, већ и из нашег савеза са Пруском увидели, да е *Аустрија* од нас јача. И понавњанј *Аустрије* било е занста таково, да смо е уважавати морали. Са две стране претима јој опасност, од два преможна непријатеља утесниџа, ишла е опасности без страха на суерет, разделила е своју войску и очекивала е мирно међни судар, из кога се случена извукла. Пруска е побјдила; на ипак погрешно се мисли, да е *Аустрија* због оног пораза до пропасти доведена. Ова идеја, која е доста распрострајта, и која разяснењ старовичним назорима сачињава, кои су, кад год се *Аустрије* тичало, свагда погрешни били, мораће се напустити.“ Исто тако умерено говори и „Дирито“: Ми би неправични били, кад не би признали, да смо, сравнивши ноту од 5. Јулија, погодбу *Николсбургску* и примирје *Кормонско* са пражним миром, корист неку задобили и нашу чест некако избавили. Кад читаво *ломбардо-мљгачко* краљство са одобренјем *Аустрије* без тежких жртви с Италијом сповно буде, онда ће Италија на најболји начин, кои е у общте после *Кустоце*, *Виса* и *Француске* ноте могућан био, до *Мљгачке* доћи.“

— Излазећи у Милану „*Ломбардија*“ саопштава писмо градоначелника из Монце, кои е председнику министарства, *Рикасоли* у погледу „гвоздене круне“ писао. У истом писму наглашуе, да е час доснео, те да се *Аустрија* напомене, да е мало пре рата од год. 1859. гвоздена круна и драгоцена кутија, позната под именом „кутија он Са-џира“, кои е на ризницу *Басилике* од Св. Јована креститеља снадеала, из Монце однета. Премда е, вели поменути градоначелник, у последњ доба ова круна велики део своје вредности изгубила, будући да се данас символ суверенитета на изјави слободне народне вољ осисна, то е ипак ова круна драгоцен спомен талијанске повестнице, и зато подниси држи, да е само тумач топле жель свију Талијана, кад зактева, да се гвоздена круна на свом место поврати итд.

На ово писмо озисао е слвдећи одговор: „У *Флоренцу* 16. Аугуста 1866. Господине! Проникнут правичним жельма, којима е ваще поштовано писмо од 10. Аугуста за израз служило, и делећи вашу љубав и поштованј за славу наше отачбине, чинићу сва могући, да се при договорима о миру са свима другима од *Аустријанаца* пре нијгди одузетим предметима и повратак кутије од Са-џира а особито гвоздена круна, драгоцен спомен талијанске повестнице и еднине славе свете *Басилике* од Монце иште. Кљам чест, са дубоким високопоштованјем одликовати се ваш одани *Рикасоли*.

Француска.

На познату ноту „Жур, Петрогр.“ о посланству генерала *Мактайбла* примљчана орган Француски „Франсе.“

„Нота „Жур, Петрогр.“ двоструко е значајна. Она прво потврђуе, да е *Русија* европски конгрес предлагала и да е тим успела ние; да е карактерише понавњанј, кои петроградски кабинет у слвд догађан, кои су баш сад територијална одношени у Европи модифицирали, мисли да узети мора. *Русија*, кои се свога досадашњг савеза и сваке спољашне солидарности одрекла, изјављуе, да ће е „само народни интереси“ руководити. Она се повлачи натраг од тако званог европског конгреса, или болј она изјављуе тај концерт за разкинут. Уговора, кои су Европу у неком виду савеза скопчавали, више нема; свака дакле сила ступа у своју пређашню природну слободу без икаквих других правила, него кои јој нђни интереси и достоянство диктирају. Ово е стањ ствари аномалии и може само привремено бити. Ми од наше стране немамо узрока, да дипломатично право сажалљавамо, кои е дана нашег надежа установљено, разделенј снаге, гди су наравно наши пријатељи највећи део себи узели. Уговори од 1815 морадеше се до края порушити — не само зато, што су нашу земљу понизили, него што су највећу неправду потврдили, разделивши народе, кои су сповни остати желани, и сповни онет друге, кои разделни бити хтедоше. Па ипак е истина, да дотле, док се новим уговорима међу европским силама неопредели, што у самој природи ствари лежи, и што се од цивилизације зактевати може, да дотле свака сила судија свог сопственог понавњанј остане. Ово изискуе криза, коју пред очима имамо. Но е међународним кризама поступа се као и са сваком другом: *Јачи е преживе, и постану још јачи, а слаби подлегну*.“

НАЙНОВИЕ.

Берлинске „*Берзенцтнг*“ јављено од 24. о. м.: „Войвода од *Саксен-Майнингена* одреко се круне у корист *Принца* наследника. Овај последњи отишао е јуче из јутра у *Майнинген*, да владу наступи. Нови войвода *Борђе* родио се 2. Априла 1826, био е први пут оженџи са кћерју пруског принца *Албрехта*. Садашњи супруга њгова рођена е принцеза *Хохенлое*.

— Из *Кила* пишу од 26. о. м.: Баш сад обнародовани рескрипт врховног председника опоминџ е позивом на наредбу од год. 1845, кои се на одпуштањ недостойних народних учитеља односи, да се од подписиванија адреса чувају, ер участвовањ на политичним демонстрацијима неслаже се с позивом народних учитеља.

— „Н. Фр. Преси“ телеграфшу из *Прага* од 26. о. м.: По званичној изјави државна е влада саветованј о *накнади рашне штеме* довршила и препоручуе у поднешеним *Н. Вел. цару* предлозима, да се и на учинџне чрез непријатеља штете обзир узме.

Истом листу јавља се из *Пеште* од 26. о. м.: *Г. Пулски* и кћи јој сарањни су данас после подне у четир сата са ванредним саучешњем. *Пулски* се возно са својим сином *Гарибалдом* у затворени коли; сутра одлази у *Беч*.

Из *Загреба* јавља се од 26. о. м. да е вараждинска жупанија закључила, посредством представке *Бана* умолити, да се на влочки похаре преви суд и на вараждинску жупанију протегне.

— „Мемориал“ дементира глас да ће гр. *Голц* посланство у *Паризу* оставити, и дознае, да ће барон *Вершер* пруско посланство наново у *Бечу* примити.

— По гласовима из *Петрограда* цар е примио оставку генерала *Муравиева* као начелника државне истражне комисије, и заповедно, да се ова одма распусти.

Цар се 25. о. м. из *Москве* у *Петроград* повратио.

„*Руски Инвалид*“ изјављуе, да су немири у *Кавказу* разнешеним по народу погрешним гласовима изазвани, кои су се приликом скупљанија статистични дата у погледу увидани робства појавили. Засад влада подпуни мир.

— „Н. Фр. Пр.“ јављено из *Беча* од 26. о. м.: Известно нам се јавља, да е Ф.М.Л. *барон Јон* за ратног министра наименован, Исто тако гласа се, да е гр. *Ларши* наново за одпуст молио, и да е за заменика њговог гое. *Холцегешан* наменџи.

— Из *Париза* пишу од 26. о. м. „Мемор. Дипл.“ јавља о изредном дочеку, е коим е генерал *Менебреа* у *Бечу* дочекан, гди му е повитно учинџно, да уступањем *Мљгачке Француској* ние на то смерано, да се народно чувство Италије повреди, него да е оно само због изведени неких пре рата са царем *Наполеоном* закључених договора учинџно.

Па том истом листу имао би се барон *Хибнер* после 15. Дец. онет у *Рим* повратити.

Прилози.

на срб. народно позориште.

Из Панчева. Од агента г. Крстића скупљено 198 фр. 90 нов. Приложници г.г. Д. Голубовића 10 фр. П. Драшчевић 10 фр. В. п. Јовановић 10 фр. Јов. Крстић 10 фр. Б. Д. Николић и друг 9 фр. Петар Брањчевић 6 фр. Др. Ј. Гађанска 5 фр. Б. Стојновић 5 фр. Др. К. Пенчић 5 фр. Б. А. Николић 5 фр. П. С. Петровић 5 фр. П. Живановић 5 фр. Браћа п.л. Јгодићи 5 фр. Н. Милошевић 5 фр. Сима Мадрино 5 фр. Др. С. Касашиновић 5 фр. Живко Михаиловић 5 фр. М. Јовановић 5 фр. М. С. Шоповић 5 фр. П. Крстидијац 5 фр. А. Деметровић 4 фр. Н. Д. Поповић 3 фр. М. Јовановић 3 фр. Каменко Ј. Јовановић 2 фр. П. Г. Јовановић 2 фр. П. Николић 2 фр. г. Хаджа кап. 2 фр. М. Рајковић 2 фр. Браћа П. Ока 2 фр. Г. В. Јовановић 2 фр. Браћа Павловићи 2 фр. Б. Васиљевић 2 фр. Петар Пећ 2 фр. Браћа Ристићи 2 фр. А. К. Кривопац 2 фр. Ј. Максимовић 2 фр. Д. Коко 2 фр. Јов. Обрадовић 2 фр. Гђ. Персида Радосављевић 2 фр. Вучко Вукашиновић 2 фр. М. Атанасковић лекар 1 фр. Б. Николајевић 1 фр. П. Грађић 1 фр. Ј. Бркић 1 фр. В. Алексијевић 1 фр. С. Милутиновић 1 фр. В. Барић 1 фр. Сава Живковић 1 фр. Г. Станковић 1 фр. Н. Лазаревић 1 фр. П. Владисављевић 1 фр. Б. Деспотовић 1 фр. М. Зенг 1 фр. Сава Даниловић 1 фр. М. Стојковић 1 фр. Т. Деспотовић 1 фр. Јов. Живановић 1 фр. П. Букић 1 фр. С. Богосављевић 50 н. Б. Јгодић 1 фр. П. Пашић 40 н.

Из Бечкереча. Од агента г. Крстића скупљено 195 фр. 50 а. в. Приложници: г.г. Коста Јанковић 10 фр., Ј. Стојић 10 фр., С. Станћ 10 фр., П. Купусаровић (члан друштва) 10 фр., Н. Атанасјевић 10 фр., Ш. Поповић Пеција 10 фр., Ст. Вуков 10 фр., М. Бабари 5 фр., М. Евгеновић 5 фр., Б. Димитровић 5 фр., П. Константиновић 5 фр., Браћа Михаиловића 5 фр., Н. Арсеновић 5 фр., Драга Петровић 5 фр., К. Лазар 5 фр., Ст. Георгијевић 5 фр., П. Вуков 4 фр., Ст. Лончар 3 фр., Valaki 2 фр., Д. П. Арноновић 2 фр., Б. Секулић 2 фр., А. Стојишић 2 фр., Г. Дујковић 2 фр., М. Деметровић 2 фр., С. Савић 2 фр., П. Јовановић 2 фр., М. Ђончић 2 фр., Г. Савић 2 фр., П. Трибунац 2 фр., А. Видић 2 фр., А. Јовановић 2 фр., П. Јовановић 2 фр., Г. Сеџкершић 2 фр., П. Вујић 2 фр., П. Поповић 1 фр., К. Кле 1 фр., Јанкић 1 фр., А. Вучић 1 фр., Н. Јовановић 1 фр., М. Завишић 1 фр., гђ. Марија Даниловић 1 фр., г. Аца Протић 1 фр., П. Велисављевић 1 фр., П. Буковала 5 фр., А. Панић лекар 5 фр., П. Поповић 1 фр., Анд. Николић 1 фр., А. Радојичић 1 фр., А. Давкул 1 фр., К. Лујиски 1 фр., В. Панић 1 фр., С. Поповић 1 фр., А. Петровацки 1 фр., Г. Марковић 50 н., Д. Живановић 1 фр., Ник. и Ева Поповић 2 фр., А. Бранков 1 фр.

Из Вршца. Од агента г. Крстића скупљено, 400 фр. 30 н. в. вр. Приложници: Манастир Месих 15 фр., г.г. Е. Новаковић 15 фр., К. Греничарски 15 фр., А. Волић 10 фр., Др. Б. Милосављевић 10 фр., П. Мариновић 10 фр., Ј. Анђелковић 10 фр., М. Брадаровић 10 фр., Ј. Остојић 5 фр., Ј. Матеић 5 фр., Т. Ђорђевић 5 фр., Ст. Савић бележник из Вршца 5 фр., Бр. Цветковић 5 фр., Б. Кадич 5 фр., Т. Деметровић 5 фр., Б. Деметровић 5 фр., Д. Милошевић 2 фр., А. Недельковић 5 фр., Браћа Богдановићи 5 фр., Н. Поповић 5 фр., З. Панчић 5 фр., С. Петровић 5 фр., П. Формић 5 фр., М. Поповић 5 фр., Т. Кнежевић 5 фр., Ј. Обрадовић 5 фр., К. Г. Обрадовић 5 фр., Б. Петровић 5 фр., С. Циок 5 фр., Ј. Стојновић 5 фр., Бр. Балов 5 фр., М. Милошевић 5 фр., К. Обрадовић 5 фр., Ј. Јорговић бележник из Јбуке 4 фр., К. Панић 4 фр., С. Деметровић 4 фр., Н. Пауновић 3 фр., А. Раић 3 фр., К. Милутиновић 3 фр., Ст. п.л. Бота 3 фр., Т. Воиновић 3 фр., П. Фармаћ 3 фр., Урош Урошевић 3 фр., Гђа Трембалски 3 фр., А. Нешић 2 фр., Б. Јорговић 2 фр., А. Токић 2 фр., Б. Токић 2 фр., С. Циок 2 фр., Ст. Волић 2 фр., Б. А. Митрановић 2 фр., А. Недельковић 2 фр., Ј. Милошевић 2 фр., У. Гавриловић 2 фр., Т. Петровић 2 фр., Мита одв. Поповић 2 фр., Св. Димитријевић 2 фр., П. Пауновић 1 фр., П. Александровић 2 фр., Н. Недельковић 5 фр., Д. Акимовић 2 фр., Б. Петровић из Јбуке 2 фр., Ј. Димић 2 фр., С. Лујиновић из Оршаве 2 фр., В. Обрадовић 2 фр., Ј. Милков 2 фр., П. Мартиновић 1 фр., А. Пазорек 1 фр., Ј. Мандукић из Ораховице 1 фр., Т. Куйшор 1 фр., Б. Теодор 1 фр., Б. Нешић млађи 1 фр., Б. Стевановић 1 фр., А. Радак 1 фр., К. Врчовић 1 фр., В. Ј. Греничарски 1 фр., С. Мандукић 1 фр., С. Јанковић 1 фр., Б. Васиљевић 1 фр., Лаза Јовановић 1 фр., М. Поповић 1 фр., Б. Ристић 1 фр., Н. Владисављевић 1 фр., П. п.л. Бота 1 фр., Ј. Марков 1 фр., Ј. Милковић 1 фр., Ј. Барбуловић 1 фр., К. Драгодан 1 фр., Ј. Риговља 1 фр., К. Стевановић 1 фр., Ст. Стевановић 1 фр., П. Ђурчић из Гаја 1 фр., Н. Балашовић 1 фр., П. Секулић Дога 1 фр., У. Савић 1 фр., С. Вишачки из Јбуке 1 фр., В. Рабиљ из Јбуке 1 фр., М. Рабиљ из Јбуке 1 фр., А. Васија из Јбуке 1 фр., Ник. Станишић из Јбуке 1 фр., Т. Петровић из Јбуке 1 фр., Мита Божић 1 фр., С. Гавриловић 1 фр., Н. Милковић 1 фр., Ј. Аћимовић 1 фр., В. Стевановић 1 фр., А. Мирков 1 фр., В. Бкић 50 н., А. Станишић 50 н., Браћа Баравац 50 н., К. Богосављевић 4 фр., Ф. Трандачковић 12 фр. (2 дук.)

Још принесено е 407 ока жита, кое е продато делело још 40 фр. 80 нов. (у горњој своти урачуњено.) Приложници жита су следећа г.г. А. Настић 10 ока, Ј.

Петровић 10 ока, С. Коларски 10 ока, С. Тошић 5 ока, В. Петровић 10 ока, Ј. Тошић 10 ока, Ж. Тошић 5 фр., П. Циоканов 5 ока, Б. Тошић 10 ока, П. Настић 10 ока, М. Рашић 5 ока, В. Циоканов 10 ока, В. Оморац 10 ока, К. Митрованов 3 ока, М. Келцеров 5 ока, Б. Келцеров 5 ока, П. Коларски 3 ока, Б. Клучаров 1 оку, Браћа Смишлени 10 ока, Ж. Бекулџа 5 ока, К. Бекулџа 5 ока, М. Станиауков 5 ока, П. Милатов 10 ока, П. Милатов 10 ока, Н. Вујић 5 ока, Ј. Новаков 8 ока, П. Губић 9 ока, А. Петровић 10 ока, С. Бакајлов 5 ока, Т. Токић 10 ока, Ж. Токић 10 ока, К. Токић 10 ока, П. Токић 10 ока, Ј. Токић 10 ока, М. Станков 5 ока, Т. Митранов 3 ока, Кузман Пиларов 4 ока, М. Токић 3 ока, К. Миливоов 5 ока, С. Вулетић 4 ока, П. Перкић 10 ока, Г. Ђирић 8 ока, Ј. Ђирић 10 ока, К. Ђонин 5 ока, Ж. Радаков 10 ока, М. Радаков 5 ока, Ж. Радаков 10 ока, С. Трусников 5 ока, Лука Мунчићев 5 ока, А. Лацков 10 ока, П. Ереки 10 ока, Б. Галинов 10 ока, Ј. Ереки 10 ока, П. Станићер 3 ока, К. Станишић 5 ока, Ж. Достанић 8 ока, С. Радаков 10 ока.

Из Панчева, г. Стеван Вранешевић као член друштва за срб. нар. позориште 50 фр. а. вр., а на ново још 5 фр. а. в., кое е Др. Михаиловић приложио.

Из Меленаца, као чист приход од једне представе дилетанског друштва 23 фр. а. вр.

Из Сомбора, г. Симеон Леовић 10 фр., Јован Цедлер судица као член друштва за срб. нар. позориште 50 фр., Коста Стојковић као член друштва за срб. нар. позориште 50 фр., Димитрије Манојловић као член друштва за срб. нар. позориште 50 фр., Др. Јован Вујић као член друштва 50 фр.

Из Новог Сада, г. Петар Нинковић, као член друштва 50 фр., Ђорђе Вукићевић, член друштва 50 фр., Ђока Стојновић член друштва 50 фр.

Из Ченге, г. Стеван Дракулић као член друштва 30 фр.

Из Бегече, г. Ваца Везић 10 фр.

Из Ст. Бечеја, од дилетанског друштва 16 фр. а. вр. чим се свота од 100 фр. а. вр. допуњава, и чим оно друштво право задобио у главне скупштинне друштва за срб. нар. позориште једног заменика шилати.

Из Мола, г. Новак Радојић 5 фр. (преко својих већ положених 50 фр.) и г. Стеван Матић 2 фр.

Из Карловаца: стари член друштва г. Јован Поповић Зубан по завџту у скупштини учињеном, сваке године до своје смрти 50 фр. приложити, дао е 50 фр. за год. 1866. Тако исто стари член друштва А. П. Радојановић по завџту, до своје смрти сваке године 5 фр. прилагати, положио е и он одмах у скупштини 5 фр. а. вр. за год. 1866.

Из Новог Сада. Од глобе за употребљивањ страни речи од срб. омладине 18 фр. 16 н. а. вр.

Од беседе у Новом Саду држане од србске омладине 1405 фр. 24 н. а. вр.

Овом приликом непронупштамо уз обнародовањ ових прилога врстим приложницима врелу благодарност изјавити, а нарочито заслуге око ових прилога на овај завод поменути: право наше родољубиве омладине, — а у Бечкереку, Панчеву и Вршцу г.г. Косте Јанковића, Теодосије Поповића, — Ст. Вранешевића и Светислава Касашиновића, — и Тоше Грчког, Васе Токиног и Ник. Мандукића.

Т Р Г О В И Н А.

Беч 26. Аугуста. На данашњој житној берзи била е радија доста мртва. Пшеница прве сорте остала е непроменљива, лошија е са 5—10 нов. ентине продавана него прошле недеље. Цена е нове зоби са 10 нов. пала, стара се у цени одржала. Са наполицом и очмом слаба радија. Пшеница банатска у Ђуру 58—89 фр. т. ства 5 фр. 55 нов. — Зоб мађарска 1 фр. 76—2 фр. 16 по доброту. Промет пшенице износио е 20000 вагона.

Пешта 26. Аугуста. (Радија с раком.) Премда се непрестано пшеница за извоз тражи, и наши брашњари још по нешто за допуњет својих стоваришта купују, ипак е радија ове недеље сасвим слаба била, и могло се свега 60—70000 вагона продати. Цена, ма да е прва сорта нешто више, а лошија и испод утврђене цене плаћана, може се као утврђена сматрати. — Раж е врло хрљаво пролазила и едва ако е 5—6000 вагона продано. Цена се одржала. — Бечал пиварски добро се тражи, по почем га мало има, то е и радија с њиме ограничена била. Една партија од неколико хиљада вагона, продата е по 3 фр. 20 нов. Слабо га има и за рану и за овај могло се нешто и преко потирање цене добити. — Са зобом била е радија врло мантава и нуђене поште продаване су испод цене. Свега е до 10000 вагона продано. — Кохуруа, почем е потреба за потрошак подмирена, а спекулантима цена овога у рачун неиде, слабо е пролазило, и едва ако е 6—8000 вагона по нотираној цени продано.

Брашно како за извоз тако и за потрошак слабо пролази, особито слабо се за лошију сорту пропитује. Цена као да падати почињ. За ових последних 14 дана оправљиво е по јужном гвозденом путу 21,000 центи.

Олајна семена. За овдашњџ фабрике купљено е ове недеље 8—10000 реице по потпраној цени. За прву сорту могло се и нешто више добити. Банатска слабо пролази.

Са Шлимовицом и комовицом била е радија такођер слаба и цена непроменљива; стара сремска шливоница кошта е буретом 22—25 фр. стара банатска 18—20 фр. права стара комовица 16—17 фр.

Шливе скочиле су са 1 фр., и 2000 центи продато е по 14 фр. 75 нов.—15 фр. Овогодишње плаћају 16 фр.

Мед процеђен радо е плаћан 15 фр. 50 нов.—16 фр. ер га мало има. За непроцеђен нико и пенита.

Воска розенауска била е 40—50 центи и продаван е по 105—106 фр. из друге руке продато е 25 центи по 110 фр.

(Свињска пилца.) Баконьских свиња дотерано е 3000 комада. Продато е за Беч 1500 комада по 25—27 н. 400 комада за Берлин по 28—29 нов. Радија с Бечом еднано е слаба, а за Берлин јако пропитује.

Маош пролазила е с почетком недеље врло добро; продуценти еднано се узтежу, али се ипак за Септ. 36 фр. 75 нов.—37 фр. 50 нов. за центу с буретом из друге руке плаћало; из прве руке продано е мало по 36 фр. без бурета. У другој половини недеље застала е радија и цена е натраг тргла. Свега се могло 1500 центи продати. Маст са села због тога, што се мало довози, болје те тражи и плаћна е с буретом 34 фр. 75 нов.

Бечка берза од 30. аугуста.

Table with 2 columns: Metal (Silver/Gold) and Price. Silver 128.—, Dukats 6.15

О Г Л А С И.

Нови Сад 27. аугуста.

Управителство Србске велике гимназије Н. Садеке овим обаванов, да ће идућа школска година почети 19. септембра (1. окт. по римском.)

За ову годину ступа седми разред у живот.

Уписива ће се од 15 (27) до 18 (30) септ. у дворани гимназиској, пре подне од 9—12, а после подне од 3—5 часова; 19. и 20 септ. (1. и 2. окт.) полагаће испите они, којима е дозвољено добивену хрљаву бележку поправити, приватни ученици као и они, кои у I. разред ступају.

Само се они ученици у овај разред примају, кои су IV разреда главне школе са успехом свршили, о чему сведочбу управителству овом поднети исто тако и сваки други ученик сведочбу од последњџг течаја показати има.

Сваки ученик, кои при пут у овај институт ступа, има у име уписне таксе положити 2 фр. 10 нов., школарина за сваког поединог износи 8 фр. 40 нов., која се може и у погодишњим ратама, али свакојко до конца октобра за I. течаја, и до конца марта 1867. г. за II. течаја положити.

Они питоци ове гимназије, кои желе, да се од школарине опросте — чему е нужно добро владањ и успех у науци — имају своје молбе управљиве на В. С. Патронат и снабђвено са изданом од политичне власти сведочбом, која ће њихових родитеља стањ изказати — најдале до 3. (15) окт. Управителству овом поднети.

У интересу доброг васпитања и надзора над ученицима дозвољава се њима само са званјем управителства себи стај изабрати. Из истог обзира жељти е, да при уписивању сами родитељи или бар њихови заступници ученије представе и упишу.

Ради болјега уразумевања родитеља питоца ове гимназије имамо још у погледу научних предмета саобштити, да се између осталих гимназиских наука и мађарски език као обавитан предмет учи и прилака е дана, да у овом за нашу отачјину важном езику, ученици темелјно знањ себи присвојати могу.

Уз историју обшту учи се и специјална повестница Угарске; а на историју Србског народа као и земља, где живи, особито се обавир узима.

Као завредни предмети уче се још: црквено пољњ за православне, краснорис и цртањ безмлатно. Осим тога учи се још и француски език уз умерену месечну награду.

О Б Ј А В А.

У след допешеног решенија правосл. источне обштинне, од 25. о. м. брой 339 дае се са цркве цео препиј крив с летвама заедно скинути, и место тога новим летвама 1 и четврт палца дебелом и црепом огет покрити. — и прочи задарски носо, путем јавне дражбе (лицитације) кои ће се 14. (26.) септембра о. г. у варошкој кући у 2 сата после подне држати. — и на коју се позивају дупђери, задари и црепари (Ziegeldecker) са обичним процентом. У Старом Бечеју дне 29 Аугуста 1866.

И. П. М и р о в и ћ, подпредседател.